

Фондация
за реформа в местното самоуправление
www.flgr.bg

кн. 40/2007

С финансовата подкрепа на

OPEN SOCIETY INSTITUTE

USAID

В този 40-ти свитък иновационни практики ви представяме европейски практики, реализирани на местно и регионално ниво, които могат да бъдат репликирани в България, или са сходни с вече реализирани у нас пилотни проекти, но поради по-добро партньорство или по-добра организация са довели до по-мощни и устойчиви резултати.

В Пежинок, малък град близо до словашката столица Братислава, 21 безработни младежи се обучават в управление на европейски проекти. В момента те не само имат постоянни работни места, но помагат на местните организации и допринасят за повишаване човешкия капацитет в градовете и общините за ефективно усвояване на структурните фондове.

В префектура Еврос, Гърция, първото широко партньорство на 20 ключови институции в политиката за заетост създава верига от седем офиса за стимулиране на предприемачество и заетост.

Жителите на повече от 800 унгарски села се радват на нова социална придобивка - falugondnok или социален помощник, който предоставя интегрирани социални услуги.

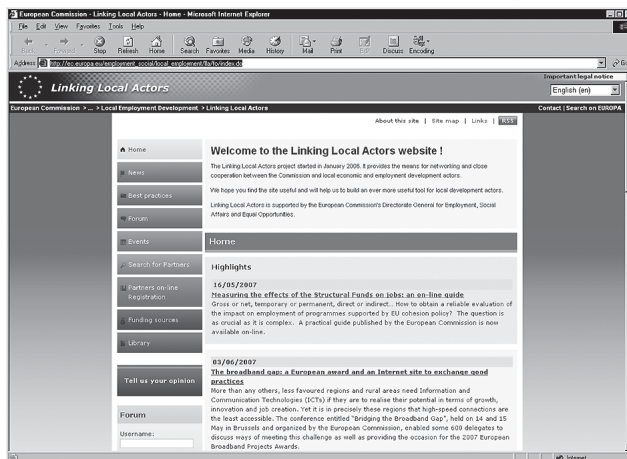
В училищата в Словакия работят 871 помощник-учители, които помагат на децата роми да постигат успех в училище и така да увеличат шансовете си при намиране на работа.

Обществените видео-конференцни точки в регион Оверн, Франция, са специални аудио-видео терминали, които „довеждат“ публичните услуги до самия потребител в селските райони, като така се обезсмислят дългите и/или скъпи пътувания.

В модерен ресторант в центъра на Вилнюс, Литва, млади хора, бивши наркозависими, получават нов старт в живота. За шест месеца те се обучават на професионални умения, като в същото време продължават с терапия и/или образование.

Тези и друг практики, реализирани от местни и регионални власти и НПО от страните членки на ЕС можете да намерите на сайта Linking Local Actors. Той се подкрепя от Генерална дирекция „Трудова заетост, социални въпроси и равни възможности“ на Европейската комисия. На сайта можете да потърсите партньори, както и да споделите иновационни практики от вашата община.

http://ec.europa.eu/employment_social/local_employment/lla/fo/index.do

МЛАДИ МЕНИДЖЪРИ ПРЕВРЪЩАТ ИДЕИТЕ СИ В ДЕЙСТВИЯ

Проектът, реализиран в Пежинок, малък град в близост до словашката столица Братислава, обучи 21 безработни младежи в управление на европейски проекти. В момента те не само имат постоянни работни места, но помагат на местните организации и допринасят за повишаване човешкия капацитет в градовете и общините за ефективно усвояване на структурните фондове. На този етап бенефициентите по проекта вече са генерирали проекти за почти 3 милиона евро и очакват и други постъпления.

Подход:

Целево обучение, така че да се съчетаят личностните изисквания и нуждите на бизнеса.

Целева група:

млади хора, безработни

Теми:

- обучение, пригодно към нуждите
- нови източници на заетост
- публично-частно партньорство
- регионално развитие

Курс за обучение превърна младите безработни жители на района около Братислава в мениджъри на европейски проекти, които могат да подкрепят местните представители

Географското положение на Братислава, пътят ѝ на икономическо развитие, както и административната роля на града определят до голяма степен състоянието на пазара на работна ръка. Ето защо нивото на безработица в столицата, което е традиционно ниско, сега е около 6 на сто. При това завършилите обучението си, както и други категории млади хора съставляват значителен дял от групата на безработните. Много често те трудно могат да си намерят работа.

Превръщането на проблемите в предимства

След 1-ви май 2004 г., когато Словакия се присъедини към Европейския съюз, местните власти и регионите се сдобиха с нови инструменти за подкрепа на развитието. В района на Братислава брутният вътрешен продукт на глава от населението е по-висок от средния за ЕС-15, което даде възможност да се кандидатства за финансиране по Структурните фондове по Цел 2 и 3, за справяне със специфични социални и икономически проблеми.

Ефективното усвояване на Структурните фондове разчита най-вече на капацитета на местните представители ясно да опишат проблемите и да разработят подходящи подходи за решаването им. По-малките градове и общини нямаха достатъчно ресурси и капацитет за управление на проекти, ко-финансирани от новите финансови инструменти. Това доведе до ситуации, при които някои региони не можеха да използват предназначенията за тях средства.

Ситуацията се промени, когато Агенцията за регионално развитие Сенец - Пезинок (Senec-Pezinok RDA) - организация, подкрепяща инициативи за развитие на Братиславския регион, събра заедно безработни младежи и представители на градските и общински управи.

Благодарение на доброто познаване на регионалните нужди Агенцията Сенец - Пезинок формулира философията на проекта - да използва потенциала на безработните младежи за нуждите на местните организации в областта усвояване на европейски фондове. Ключов инструмент беше специализиран и официално акредитиран курс за преквалификация за мениджъри на проекти, финансирани от ЕС. Участниците предстоеше да бъдат обучени как да подпомогнат местните власти да подготвят и реализират проекти, получили финансиране от ЕС.

По време на първата фаза Агенцията и Бюрата за безработни определиха 21 младежи на възраст между 22 и 29 години, които бяха включени в шестмесечно обучение със следните модули:

- управление на проектния цикъл;
- финансово управление на неправителствени и публични организации;

- политики на ЕС;
- Европейски институции и програми;
- подготовка и разработване на апликационни формуляри на проекти с европейско финансиране;
- управление на човешките ресурси.

Курсовете за допълнителна квалификация предлагат комбинация от електронно обучение, учебни модули, провеждани в целевия регион, и стаж в работна среда.

Стаж в работна среда

От самото начало учителите активно подкрепяха практическите дейности на курсистите - представители на местната общност. Особено внимание беше отделено на работата в мрежа и в екип, като основна част от мениджърските отговорности. Всеки обучаем - бъдещ мениджър носеше отговорност за създаването и разработването на устойчива мрежа за сътрудничество с потенциални партньори в дадена географска и тематична област. Подобна задача изискваше да се идентифицират и да се въвлечат в работата местни участници, заинтересовани от изпълнението на даден проект. Тази част от проекта изискваше активни действия от страна на обучаемите, тъй като ги постави в реална ситуация, изискваща поемането на определени отговорности и развитието на специфични умения. В резултат бъдещите мениджъри лично се запознаха с новите си клиенти и проучиха техните нужди и проблеми, които проектите можеха да решат. Това са съществените моменти при разработването и реализирането на качествени проекти.

По време на курса старшите експерти поеха обучението на младите хора и им помогнаха да навлязат в работата, особено при попълването на формулярите за кандидатстване по Структурните фондове. Дори и днес, след приключването на курса, бившите курсисти често се обръщат към наставниците си за съвет.

Качество, което си заслужава парите

Може би читателят се пита какво ли са предприели младите хора след завършване на преквалификацията си. Почти две години след приключването на проекта 18 курсисти работят в публичната администрация, като се занимават с разработването на проекти за кандидатстване пред Структурните фондове, двама са регистрирали собствени фирми за консултантски услуги, а последният от групата продължи образованието си в университета.

Курсът за преквалификация струваше 45 000 евро, а общата сума на разработените нови проекти от обучените мениджъри надхвърля 3 милиона евро. Проектните предложения са насочени към подобряване на условията за живот в градовете и общините около района на Братислава. Когато стартира изпълнението на новите програми за 2007-2013, обучените по проекта мениджъри ще бъдат особено полезни за по-ефективно усвояване на средствата.

Контакти:

Агенция за регионално развитие
Сенец - Пезинок
www.rrasenec-pezinok.sk
инж. Люба Павлова, директор
E-mail: lpavlovova@region-bsk.sk

Офис в Братислава:
Hontianska 12
821 08 Bratislava
Slovakia
тел.: + 421 2 350 01 110 / 111/ 124
факс: + 421 2 350 01 111

Офис в Пезинок:
M.R. Stefanika 1
902 01 Pezinok
Slovakia
тел.: + 421 33 6414 026
факс: + 421 33 6414 028

ПАРТНЬОРИ ПРИ СТИМУЛИРАНЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО

В североизточния край на Гърция първото широко партньорство в политиката за заетост създава верига от седем „стимулатора“, които дават адекватен отговор на всяко запитване. Не само идеята за организиране на местни офиси за стимулиране на предприемачеството е нова, но и начинът, по който 20 ключови институции формират ефективно партньорство за подкрепа на заетостта и предприемачеството в района.

Подход:

Подкрепа за развитие на бизнеса

Целеви групи:

представители на бизнеса, жени, безработни

Теми:

- създаване на бизнес
- равни възможности
- регионално развитие
- райони с лоши условия
- селски райони

Жени и безработни печелят от нова верига офиси за стимулиране на предприемачество и заетост

Префектура Еврос се намира в Тракия, в Североизточната част на Гърция, граничи с Турция по поречието на р. Еврос и с България - на север и северозапад. Нейната столица е Александруполис. Съставена е от 13 общини, включително остров Самотраки. Населението на областта е 150 000 души, а територията ѝ е над 4 000 кв. км.

Регионът страда от проблемите: бързо намаляващо селско население; религиозни и културни различия; неексплоатирани природни ресурси; и нелегална имиграция, в следствие разположението му (доскоро) като външна граница на Европейския Съюз и силно присъствие на военни части в него.

В миналото, преди стартирането на проектните дейности, не е реализиран социален диалог между заинтересованите страни по въпроси, свързани със заетостта в региона. Ето защо основният проблем на проекта е не да се стимулира участието на публичните власти и други институции в него, а да бъдат те убедени, че подобен диалог е възможен и полезен. Поради централизирания процес на вземане на политически решения в Гърция, различните правителствени отдели и звена са затруднени в сътрудничеството си и трудно координират дейностите за съвместно разработване и реализиране на стратегия за заетост.

Първото широко партньорство по въпросите на заетостта

В изпълнението на проекта са включени голям брой институции: администрацията на префектура Еврос, 13 общини, сдружения, местният университет и агенциите за развитие. Целта на проекта е да стимулира процедури и методи, които да доведат до употребата на подходящи инструменти за развитие (финансиране, субсидии, инфраструктурни дейности) и до активизиране на заетостта и предприемачеството в региона, използвайки иновативни практики. Чрез нови структури, наречени „стимулатори“, които да преодоляват затрудненията, проектът се опитва да подкрепи предприемаческата дейност, да ускори създаването на малки и средни предприятия и да интегрира младите хора, жените и други специфични целеви групи на трудовия пазар.

„Стимулаторите“ са комуникационни, информационни и регистрационни офиси, където подходът към всеки отделен случай е строго индивидуализиран. Идеята, стояща в основата на създаването и функционирането на тези структури, е да се приложи иновативен подход за заетост и предприемачество в префектура Еврос и Тракия като цяло. По проекта в префектурата са създадени седем такива офиси.

Основната цел на проектните дейности е да се изгради подходяща и по-гъвкава среда, в която предприемачите могат да развият бизнес инициативи, които да отговарят на местните нужди и характеристики. Въпреки че проектът цели да развие предприемачески капацитет в целевите групи и структури, които да подпомогнат бизнес инициативите, а не да разработва стратегия, той постига като страничен ефект изграждане и на сътрудничеството между ключовите участници. Благодарение на него за пръв път в областта е установено партньорство между всички социални партньори с цел повишаване на заетостта.

Три иновации

Проектът реализира три новаторски подхода при разработване на политика за стимулиране на заетост. **Първият** е самото партньорство, тъй като преди това сътрудничеството в тази сфера е доста ограничено. За първи път представители на 20 местни организации си съдействат по специфичен въпрос, в частност разработване на местна стратегия за заетост.

Вторият новаторски аспект, който заслужава и по нататъшни анализи на национално ниво, е фактът, че хората се чувстват по-удобно да отправят запитванията си към офис-стимулатор, отколкото да посещават местни офиси или други публични структури.

Третият иновационен аспект, постигнат от проекта, е създаването на серия от местни индикатори за наблюдение на заетостта, които се оказват изключително полезни за местната администрация за реализиране на незабавни мерки по въпроси, свързани със заетостта в случай на нужда.

Жени и безработни - най-енергичните участници в проекта

През първите две години от функционирането на стимулаторите повече от 53% от ползвателите са жени. Целевата група, която най-много посещава офисите, е съставена от безработни (около 50%). За отбелязване е, че 26% от потребителите са фирми, 13% се интересуват от създаването на фирми, а 4% са хора с увреждания. Около 40% от запитванията идват от млади хора (на възраст между 18 и 35 години), повечето мъже.

Що се отнася до нивото на образование на посетителите, четвърт от тях са завършили университет, половината са със средно образование и четвърт са с начално образование.

По отношение на предлаганите услуги 45% от клиентите просто искат съвет, 40% се интересуват от намиране на работа, 5% от създаването на бизнес, а 10% имат нужда от специфична консултация за съществуващи фирми.

Контакти:

Методи и планиране SA
www.methods.com.gr
Д-р Димитра Яну,
управляващ директор
Клеоменус 51-55
10676 Атина
Гърция
тел.: + 30 210 72 33 304
факс: + 30 210 7290622
E-mail: dioannou@methods.com.gr

СЕЛЯНИТЕ СЕ ГРИЖАТ ЗА САМИТЕ СЕБЕ СИ

Жителите на повече от 800 унгарски села се радват на нова социална придобивка - *falugondnok* или социален помощник. Това обикновено е местен човек, който познава жителите на селото и се избира от тях. Оборудван с минибус, социалният помощник предоставя разнообразни социални услуги: помощ за посещения при доктор, доставка на топла храна, организиране на културни и спортни прояви и др., и така подобрява качеството на живот в общността.

Подход:

Откриване на нови работни места

Целеви групи:

жители на селски райони

Теми:

- селски райони
- гражданско участие
- нови роли на публичните актьори
- социални грижи

Над 800 унгарски социални помощници, работещи в селските райони, предоставят широка гама от социални и общности услуги и така съдействат за намаляване социалната изолация на нуждаещите се.

В Унгария възрастното население живее разпръснато в малки села или махали и местното самоуправление е силно разпокъсано. Селските социални помощници са хора от местни общности с население по-малко от 600 души, които предоставят редица социални услуги.

Първият помощник е назначен през 1990 г., а законодателно въпросът е уреден през 1993 г. с приемането на Закона за социално подпомагане. В момента социални помощници са 822 души, които покриват цялата държава.

В малките населени места, където обикновено липсват много основни обществени придобивки, най-полезното средство е минибусът. С него социалният помощник превозва децата до училище, възрастни хора до поликлиниката, взема лекарствата от аптеката и ги разнося по домовете на нуждаещите се, доставя топла храна, дори вози работниците до следващата автобусна спирка. Ето как той преодолява социалната изолация на отдалечените общности и отново „ги свързва“ с останалата част от социалната система.

Социалният помощник може също да извършва и допълнителни услуги според нуждите на селото. Например може да организира спортни и културни събития като фолклорни надпявания, възможно е да отнася надоеното мляко до пункта за събиране или да подпомага временно наетите, изграждащи публични обекти.

На много места социалният помощник е единственият представител на местното самоуправление, с когото местните хора могат да общуват. Той или тя може да са единствената връзка между болните и лекаря или сестрите. Според направеното проучване, този вид социални работници си сътрудничат с много други социални или здравни служби, като службата за детски грижи например.

Избор на общността

Почти всички социални помощници са мъже. Преди да бъдат назначени, кандидатите за работа се представят на селската общност.

След като бъдат одобрени, те получават формалното си назначение от представител на местната власт на изборна длъжност, като основен работодател е кметът. Необходимите квалификации за заемане на работното място са: завършен 8-ми клас и шофьорска книжка. Необходими са обаче и други умения: умения за общуване, за изслушване, организиране на проектни дейности, въвличане на хора и други. Недостатък на системата е, че социалните помощници се възприемат като кметски асистенти и като политически зависими от изборните лица, така че, ако се смени кметът, ще бъде сменено и лицето, заемащо длъжността. Независимо от това, селските общности бързо ги приемат и свикват да се обръщат към тях за помощ. Кметът на Торнашентандрас (Tornaszentandras) Денес Фрайняк (Denes Frajnyak) много точно

обобщава важността на тяхната работа: „Системата за предоставяне на социални услуги по селата се превърна в първа необходимост. Минибусят е основно транспортно средство за общността и селските жители го считат за своя лична собственост. Мога да твърдя, че днес хората не си представят живота в малките села без социалните помощници.“

Социалните помощници създават своя национална организация, която публикува двумесечни бюлетини и организира 260-часов обучителен курс. Те предлагат много ефективни услуги: Министерството на социалните грижи и труда годишно предоставя на всеки социален помощник оперативен бюджет от 8 500 евро, което на национално ниво е бюджет от 7 милиона евро за всички помощници. Дългосрочната цел е да се разшири мрежата от този тип социални грижи, така че да се обхване цялата страна.

Подходът, който използва проектът, насърчава участието на общностите, основава се на дълбоко познаване нуждите на целевите групи от малките населени места и на създаването на лични контакти. Инициативата е подкрепена законодателно, което поставя предоставяните социални услуги на нивото на човешките права. На практика социалните помощници реализират политика за осигуряване на **интегрирани услуги**: здравеопазване, жилищни грижи, социални услуги, заетост и икономическо развитие, при това съобразени с особеностите на всяко населено място. Подобен подход създава социален капитал и вдъхва живот в местните общности. Разбира се, проблеми съществуват: предоставянето на услугите твърде много зависи от личните качества на социалните помощници, от местните политици, те трудно се поддават на мониторинг и контрол. Нещо повече, понякога пълната липса на здравни и социални грижи в отдалечени места може да доведе до голямо натоварване на изпълняващия длъжността помощник.

*Детски ясли
в Gesztely-Ujharangod, Унгария*

Добър модел и за другите селски райони

Идеята за използването на социален помощник за първи път е разработена през 1980-те от Берталан Кемени (Bertalan Kemény), бивш председател на Обществото за развитие на селските райони, основано през 1989 г., и Унгарската асоциация на селските и фермерските социални помощници, основана през 2000 г. Няколко седмици след изборите през 1990 г., които донасят промените, първите социални помощници заработват в Шерехат (Cserehat), един от най-необлагодетелстваните райони в страната, граничещ на север със Словакия.

Системата използва уникален подход за справяне със социалната изолация в малките населени места, особено що се отнася до транспортния достъп. Тя дава възможност за предоставяне на основни услуги за общности, където такива липсват, като създава възможност децата да могат да се придвижват до училище, болните да бъдат обслужвани, а възрастните да получават топла храна и лекарства. В отдалечените райони социалният помощник е местният човек, когото всички познават и на когото всички вярват, контактен, практичен и е единственият, от когото възрастните могат да получат грижи. Той за тях е неотделимата връзка с външния свят.

Ето как системата успешно се справя с проблема на социалната изолация в селските райони, който съществува в повечето европейски държави. Тя предотвратява икономическия и социалния упадък в някои части от страната. Подходът отдолу-нагоре, който използва, както и здравите й корени в общността означават, че системата може да бъде адаптирана, така че да посрещне разнообразните местни нужди. Точно тази й гъвкавост, както и ефективността ѝ я правят интересен модел за изучаване и прилагане в други държави.

Контакти:

<http://www.peer-review-social-inclusion.net/peer-reviews/2005/review-24>

Институт за социална и трудова политика

Тамаш Гюрис (Tamas Gyuris)

зам.-директор

ул. Тюзер. 33-35

1138 Будапеща

Унгария

тел.: + 36 1 465 5008

E-mail: tamas.gyuris@szmi.hu

ПО-ДОБРОТО ОБРАЗОВАНИЕ ОЗНАЧАВА ПО-ДОБРА ИНТЕГРАЦИЯ

В училищата в Словакия е въведена нова длъжност - помощник-учител. Помощник-учителите помагат на децата роми да постигат успех в училище и така да увеличат шансовете им при намиране на работа. Нещо повече, самите роми попълват местата за нови асистент-преподаватели.

Подход:

Интегриране и подкрепа на безработни и хора в затруднено положение при намиране на работа

Целеви групи:

етнически малцинства

Теми:

- обучение
- нови източници на работни места
- равни възможности

Помощник-учители помагат на ромски деца да успеят в училище.

Значителна част от хората в Словакия, застрашени от бедност и социално изключване, са роми. Това е резултат от различни фактори, но лошото образование е един от най-важните. Необразоваността води до безработица, зависимост от социални помощи, лоши условия на живот и жилищни проблеми.

Липсата на предучилищно образование, неблагоприятната домашно-възпитателна среда и монокултурната среда на образователната система означават, че учениците от социално слабите слоеве по-често се провалят в училище. Неуспехът ограничава възможностите им да продължат по-нататъшното си образование. Много от тях не завършват основното си образование, повтарят класове в началното училище или приключват с обучение в специализирани начални училища за деца с умствени затруднения. Повечето не могат да дочакат да завършат училище и веднага, щом получат законовото право, се регистрират като безработни. И така те съставят болшинството от неквалифицирани, дълготрайно безработни лица, разчитащи изцяло на социални помощи.

Изпробване на теорията

Фондация „Широко отворено училище“ работи от дълго време за подобряване качеството на обучение на маргинализирани групи и най-вече на роми. На базата на собствения си практически опит и знания тя реализира изследователски проект, целящ научно да потвърди идеята, че присъствието в класната стая на човек, който е член на общността на учениците, подобрява процеса на учене.

Участие в проекта взимат осем експериментални класа, включващи ученици от изолирани ромски общности в пет района на Източна Словакия. За всеки участващ клас е избран за наблюдение и сравнение друг клас с подобни характеристики. Проектът има за задача да открие начина, по който присъствието на помощник-учител от общността на учениците помага за тяхното адаптиране към различната културна и социална училищна среда, за преодоляването на езиковата бариера, както и за по-бързия прогрес в училище и за подобряване на атмосферата в класната стая. Освен това участието на помощник-учителите има за цел подобряване на сътрудничеството между семейството и училище чрез повишаване интереса на родителите-роми към формалното образование на техните деца, както и чрез подобряване на домашната среда за учене.

Всички заинтересовани страни, вземащи участие в проекта - ученици, родители, асистент-преподаватели, учители, училищно настоятелство и членове на общността - виждат тригодишния проект като пробен период. През тези години те трябва да се опознаят по-добре и да се научат как да си сътрудничат. Подобни задачи понякога налагат промяна в становищата, стереотипите и традиционните подходи.

Ползите от помощник-учителите в класната стая бързо стават очевидни. Само пълните резултати от експеримента обаче могат да докажат основната хипотеза за значението им в образователния процес и за нуждата да се въведе нов тип педагогически персонал в образователната система. Ръководителят на проекта - Ева Кониокова (Eva Koniokova) смята, че най-високото постижение на инициативата е „помалкото различие в академичните успехи на учениците от ромски и неромски произход, както и подобрените междуетнически отношения в училището и обществото. В същото време ние създадохме нова възможност за заетост на безработните млади хора от изолирани ромски общества. Основата за това постижение е познаването на домашната среда, културата и майчиния език на учениците от страна на асистент-учителите. Тази междуобщностна връзка е важен инструмент за насърчаване овладяването на втори език от страна на децата от малцинството.“

Разширяване на резултатите

Позитивните резултати окуражават Фондацията да разшири експеримента. Съществуващата законова рамка постановява, че помощник-учителите трябва да станат официална част от преподавателския персонал. Следователно първо е необходимо да се утвърди професията помощник-учител, да се създаде профил на длъжността и тя да се включи към Закона за училищната система. На следващ етап може да се разработи и акредитира нов обучителен курс за специалността.

Районите с голям брой ученици, произхождащи от социално-слаби семейства, често имат и висок процент на безработица и затова изборът на помощник-учители от тези места пада върху млади безработни, много от тях - без завършено образование. Избраните трябва първо да завършат средното си образование като условие да бъдат наети за работа в училищата. Откриването на подходящи кандидати се реализира с помощта на регионалните офиси на Бюрото по труда.

Самият изследователски проект е финансиран чрез грантова схема, но след неговото приключване заплащането на помощник-учителите става от Бюрото по труда. В началото Фондацията организира обучение за новоназначените, а Асоциацията на младите роми помага при назначаването им в училищата. В момента обаче няколко университета предлагат дори бакалавърски програми за помощник-учители.

Понастоящем длъжността помощник-учител е част от официалната образователна система в Словакия. Средните училища могат да наемат такива преподаватели, които да посрещнат техните нужди. В много случаи новоназначените учители стават неразделна част както от класовете, така и от общностите и често играят ролята на посредници между училище, семейство и общество.

Значително влияние

Фондация „Широко отворено училище“ е обучила 471 помощник-учители, които преди това са били безработни и в риск от социално изключване. През 2006 г. 871 от завършилите обучението са работили в училища из цяла Словакия, помагайки на ученици от социално-непривилегирована среда да получат по-добро образование, което да отговаря на техните реални способности и да им позволява да успеят в живота. Помощник-учителите работят в детски градини, начални и специализирани начални училища, но средните училища също проявяват интерес към използването на тези преподаватели, главно в извънкласните дейности, както и при работа с родителската общност.

Контакти:

Фондация „Широко отворено училище“
www.skoladokoran.sk
nsd@nsd.sk
професор Ева Кониокова
Dr. Janskeho 19/16
965 01 Ziar nad Hronom
Словакия
тел.: + 421 673 53 94
+ 421 45 672 31 37
факс: + 421 673 53 94

PVCS - PVP ® (Point visio-public) - Обществени видео-конферентни точки

Практика, носител на „Европейска награда ‘2007 за проекти с оптични комуникации“, връчени по време на Конференцията „Bridging the Broadband Gap - Ползите от оптичните връзки за селски или по-малко развити региони“ (Брюксел, 14 -15 май 2007 г.)

Гражданите могат да се срещнат очи в очи с местната власт

В регион Оверн (Auvergne), Франция, е осъществена връзка между граждани и публични услуги в отдалечените, планински и селски части, благодарение на PVCS (обществени видео-конферентни точки) - уникално високотехнологично решение, чрез което се предлага широка гама от услуги, включително оптична видео-конферентна връзка за осъществяване на уникални високотехнологични видео комуникации.

Необходимостта да се осигурят достъпни обществени блага за всеки, включително и за възрастните хора в изолираните места, е основен компонент от стратегията за устойчиво развитие на регион Оверн.

Подобна политика ще подобри жизнения стандарт, ще намали депопулацията, ще привлече нови жители и ще модернизира предоставянето на публични услуги, особено в отдалечените планински части.

Регионалният съвет на Оверн постига подобни резултати чрез разполагането на големи територии на нови и уникални високотехнологични видео-конферентни спотове, наречени на френски „видео-точки“ и технически поддържани от „Ориндж Франс Телеком“. Когато хората живеят далеч от административния център, иновативната видео-конферентната връзка може да „доведе“ публичните услуги до самия потребител, като така обезсмисля дългите и/или скъпи пътувания. Чрез новата технология гражданите могат да изпълняват административните си задачи „дистанционно“, но без да се лишават от възможността да комуникират със служителите.

Специалните аудио-видео терминали, оборудвани в допълнение с принтер, камера и други външни устройства за обработка и изпращане

Конференция „Bridging the Broadband Gap - Ползите от оптичните връзки за селски или по-малко развити региони“ (Брюксел, 14 -15 май 2007 г.)

Церемония за връчване на награди.

Първо място: Обществена видео-конферентна точка, Оверн, Франция

на документи, могат да се използват за предоставяне на услуги само от една институция, или да предлагат цяла гама от услуги. В допълнение чрез терминала може да се осъществи видео-разговор с реален, качествен образ и звук. PVCS могат да функционират и при ниско-скоростни интернет връзки, благодарение на иновативен софтуер за качествен пренос на визуална информация с висока компресия в мащаб 1:1.

Проектът е пилотен и стартира през 2005 г. в две селски общности. Той дава възможност да се провеждат видео-разговори с качествен образ и звук в отдалечени места. В периода между 2006 - 2008 г. се увеличава обхватът на проекта, така че видео-конференнтни точки ще бъдат открити на 60 нови обществени места чрез различни доставчици.

Общата стойност на проекта е 1,5 милиона евро, като 30-40% се финансират от Европейския фонд за регионално развитие. Другите финансови партньори са регион Оверн, Областните съвети, обществените услуги и държавния бюджет. Проектът ще доведе и до допълнителни ползи, защото насърчава развитието на видео-конференнтни услуги, като електронното дистанционно обучение.

Регион Оверн е първият във Франция, който предприема широко-машабно разполагане на видео-конференнтни точки, които да „довеждат“ публичните услуги до техните потребители. Тази стъпка се предприема за удовлетворяване на регионалните нужди, идентифицирани по време на териториална среща през 2004 г. За изпълнение решенията на конференцията, Регионът предприема следните действия:

- 2005: Стартиране на пилотна фаза на проекта за предоставяне на високотехнологични услуги в две селски общности. Проектът успешно създава подходяща среда за „дистанционни“ персонални разговори.
- 2006-2008: Реализиране на услугите в пълен обхват.

Нашите цели

Програмата за видео-конференнтните точки е част от националната стратегия за планиране и устойчиво развитие. Политиката, приложена от Регионалните съвети, има за цел да подобри жизнения стандарт в региона, да предотврати масовото напускане на гражданите и да привлече нови постоянни жители. Програмата няма за цел да замени публичните услуги в области, където те вече съществуват. Нейните задачи са:

- Да приложи на практика принципа за равенство, като осигури достъп до местните власти и предостави леснодостъпни и ефективни услуги на гражданите, които живеят в отдалечени райони и страдат от липсата на такива;
- Да насърчи производителността при публичните услуги;
- Да подобри достъпа до тях чрез използването на високи технологии;
- Да намали броя на пътуванията в отдалечените райони при лоши метеорологични условия;
- Да даде възможност на гражданите да използват преимуществата на оптичния интернет в ежедневието си живот.

В края на 2008 г. 60 видео-конференнтни точки за достъп на граждани ще бъдат свързани към професионални спотове.

Как този модел подкрепя реализирането на стратегията за планиране и устойчиво развитие?

Една от основните мисии на Регионалния съвет е да приложи националната политика за развитие и планиране. В този аспект през 1999 г. Съветът приема Стратегия за развитие и планиране на територията (Schema Regional d'Amenagement et de Developpement du Territoire). Целите и задачите на този документ се основават на принципите за равенство, солидарност, подходящо разпределение на благата между гражданите. На практика тази стратегия цели да модернизира публичните услуги и да ги предостави в отдалечените райони, където достъпът до тях е труден или даже невъзможен. Разполагането на видео-конференнтните точки на широка територия до голяма степен реализира стратегията, като предоставя равен, ефикасен и лесен достъп за всички жители.

Кое е новаторското в модела?

Технически иновации:

- Решава проблема за липсата на персонална комуникация „лице-в-лице“ на класическите видео-конференнтни връзки. Обществените видео-конференнтни точки дават възможност да се симулира автентичен личен контакт. Тази иновация се поддържа технически от „Ориндж Франс Телеком“, който регистрира патент;
- Дистанционно поддържане на устройствата за функциониране на видео-конференнтни точки;
- Високо качество на компресираните образи, реализирано чрез иновативен софтуер за качествен пренос на визуална информация с висока компресия в мащаб 1:1 при нискоскоростни интернет връзки;
- Възможност за изчакване от страна на потребителя за осъществяване на публична услуга при заета връзка;
- Съвместимост между съществуващите решения за видео-конференнтни връзки и видео-конференнтните точки.

Иновации при услугите:

- Една-единствена точка за контакт за всички граждани, която покрива широка гама от услуги.
- Електронен достъп, осигурен за всички потребители, включително за хора с намалени физически способности, възрастни или живеещи в отдалечени места, като по този начин се насърчава ефективното социално включване чрез електронна връзка (е-включване).

Какъв е очакваният резултат от модела?

Очакваният резултат от програмата за публични видео-конференнтни точки е:

- Приложение на лесен, ефективен и равен достъп до публични услуги независимо от географското положение в регион Оверн;
- Подобряване жизнения стандарт с цел намаляване на демографския проблем;
- Иновативно предлагане на публични услуги, благодарение на високите технологии;
- Насърчаване развитието на видео-конференнтни услуги, теле-връзки

и дистанционно обучение;

- Изпълнение на ангажиментите на Регионалния съвет към гражданите, отразени в хартата на Оверн по време на териториалната конференция през 2004 г.

През 2006 г. Рене Сушон, президент на Регионалния съвет, публично декларира: „Високите технологии са сърцето на стратегията на Оверн“.

За повече информация:

http://ec.europa.eu/information_society/events/broadband_gap_2007/index_en.htm

<http://www.auvergne-pointvisiopublic.com/videos/>

ВТОРИ СТАРТ В ЖИВОТА

„Мано Гуру“ („Моят Гуру“), модерен здравословен ресторант в центъра на град Вилнюс, предлага на млади хора, пристрастени към наркотици, нов старт в живота. За период от шест месеца те могат да се научат на професионални умения, като в същото време продължават с терапия и/или образование. След този период те получават квалификация, както и препоръка от работодателя, което ги подготвя да си намерят работа. Благодарение на комбинацията от субсидия и търговски приход предприятието вече е на печалба и установява нов бизнес модел, към който други градове в Литва проявяват интерес.

Подход:

Подкрепа за групи в неравно-стойно положение

Целеви групи:

- млади хора
- безработни
- култура и туризъм
- социална икономика
- градски зони

Салатен бар във Вилнюс дава възможност на млади хора, пристрастени към наркотици, да се приобщат отново към обществото и прокарва форма на социално предприятие, което е ново за Литва.

Мит е да се смята, че пристрастяването към наркотиците или алкохола засяга само социално ощетените, маргинализирани и унижени хора, или да се мисли, че това никога няма да се случи на вас или на вашите роднини. Както и другаде по света, наркозависимите са главно млади хора от добри семейства и по-високи социални класи. През 2003 г. броят на официално регистрираните наркотично зависими лица е бил 4 689, като броят, възрастта и мястото на живот са се променили много малко през последните три години. В действителност обаче зависимите хора са десет пъти повече от официално регистрираните и броят им заплашително расте. 82% от тях са мъже, а 94% живеят в градските зони. Засегнати са младите - на средна възраст 23-24 години.

Липсата на подходящи професионални умения, разпокъсаната професионална биография и негативният подход на работодателите и обществото като цяло към бившите наркомани означава, че, дори и след успешни рехабилитационни програми, те често се връщат към наркотиците. Повторното пристрастяване е основен проблем, тъй като се наблюдава дори при силно мотивираните хора, завършили рехабилитационна програма, които при завръщането си в обществото срещат всекидневно проблеми, а и хората, с които заедно са взимали наркотици в миналото. Така реинтегрирането на бившите наркозависими изисква сложна комбинация от психологическа стабилизация, мотивация, обучение и борба с негативните стереотипи.

Рехабилитация чрез работа

„Идеята за рехабилитация чрез работа дошла на кмета на Вилнюс Артурас Зуокас. Трудовата рехабилитация е логично продължение на възстановителния процес, чрез който зависимият от наркотици човек получава пълен набор от социални услуги (медицински, психологически, социални и свързани с намиране на работа), които му дават възможност да се слее с обществото,“ казва Вигандас Рокстас, директор на градския Отдел за социална помощ.

„Това е начин в позитивна светлина да представиш на обществото и потенциалните работодатели проблема, свързан с трудностите при намиране на работа на бивши зависими. Това е и методът, по който да покажеш на тези хора, че те могат да бъдат добри работници, особено в контекста на трудовия дефицит в сектора на услугите.“

Ресторант „Мано Гуру“ („Моят Гуру“) се намира на една от главните улици на литовската столица и всеки би казал, че е много известен поради стилната си и модерна атмосфера, добро меню и изключително обслужване. Забележителен е с това, че в него няма алкохол и цигари, и привлича млади, динамични клиенти. Неговата известност се доказва

и от факта, че министърът на здравеопазването закуква с журналисти там всяка сутрин. 70% от служителите в него са рехабилитирани наркотично зависими лица.

Предприятието създава и изпробва рехабилитационна и социално-интегрираща методология за бивши наркотично зависими, която включва мотивационна програма и обучение за практически умения в сервитьорство, готварство и обслужване на клиенти. Завършващите се явяват на изпит, а при успешен резултат придобиват международна професионална квалификация за обслужване в ХВП. Същевременно има и паралелна обучителна програма за персонал, работещ със зависими.

От общо 50 предвидени, досега 21 от участниците са преминали през обучителния процес, а шест от тях са вече на работна рехабилитация. Обикновено курсовете траят 6 месеца, като след това от обучаемите се очаква да си намерят постоянна работа в една от трите професии - сервитьор, готвач или барман. Някои участници, като Томас например, са в ресторанта, за да обучават новодошлите, докато други остават на работа, защото харесват атмосферата. Линас казва, че за него ресторантът и персоналът са като второ семейство. Тук той може да работи и да изучава професия, но освен това може и да продължи следването си в университета. „Без „Моят Гуру“ бих могъл да получа нискоквалифицирана и нископлатена работа като докер или касиер, а на всичко отгоре трябва и да крия, че съм бивш наркоман. Тук мога да бъда себе си и всеки е толерантен и приятелски настроен към мен. Тук мога да получа втори шанс за живот.“

Ирина е една от първите преминали през курса на рехабилитация чрез работа. След това, както повечето литовци в днешно време, тя заминава за Обединеното Кралство. Днес Ирина отново е тук и работи в ресторанта. „Не ми хареса да живея в чужбина, затова се върнах и се радвам, че се присъединих отново към „Моят Гуру“. Междувременно се омъжих и очаквам някой ден да имам деца. Освен това продължавам да уча счетоводство.“

Според координатора на проекта Реда Суткувиене това не е обикновено бизнес начинание, целящо единствено печалба. Проектът се стреми да изгради модел на социално предприятие, в което хората, работещи в него, стоят на централно място. „Рехабилитация чрез труд също така означава, че хората, ангажирани с нея, имат време да продължат груповата си терапия, или индивидуални си консултации с психолог, но освен това те трябва да имат и време за други дейности, необходими за професионалното им развитие. Точно затова процесът на възстановяване чрез работа трябва да им предлага време да учат в университет или в някои случаи - да завършат училище.“ Това би било лукс за обикновено бизнес предприятие, конкуриращо се на свободния пазар и целящо да увеличава максимално печалбите си.

Допълнителни партньори

Проектът „Преодолей пристрастеността“ спечели подкрепа от инициативата на Европейския социален фонд EQUAL и е в действие от 2004 до 2007. Той се управлява със съвместното участие на: неправителствената организация „Проекти за социална подкрепа“ (Socialiniai paramos projektai), Градския съвет на Вилнюс, Центъра за проблеми с пристрастяването, както и Кооперативния колеж във Вилнюс. В голяма степен той дължи успеха си на ангажимента, поет от Градския съвет за осигуряване на необходимите помещения в центъра

Облечени за сервиране - участниците в проекта с Президента на Република Исландия Олаф Ранар и Кмета на Вилнюс Артурас Зуокас

на града, ангажимент, който е пряко адресиран към нуждите на бившите зависими. „Проекти за социална подкрепа“ доставя материали, квалифициран кетъринг и медицинско обслужване. Центърът за проблеми с пристрастяването осигурява своята експертиза за възстановяването, а Кооперативният колеж - своя опит в сферата на професионалните обучения и интеграцията. Широкото партньорство между обществено-здравни и образователни институции, местна власт и неправителствена организация води до високо качество на услугите. Благодарение на него са разработени и предложени удачни законови промени и създадени инструменти за тяхното прилагане и мултиплициране в други сектори.

На този етап в Литва понятието „социално предприятие“ се разбира като предприятие, където заплатите на някои служители се осигуряват от държавата. Проектът „Мано Гуру“ е новаторски, защото реализира модел, при който социално уязвими групи могат да създадат фирми и да наемат изключително или главно хора от тези групи, чрез финансова подкрепа от национални и местни институции, като така бъдат окуражени да печелят и да станат независими.

„Общината ни даде помещенията, които ние просто трябваше да обновим, EQUAL ни даде възможност да разработим и приложим програмите за обучение за целевите групи. Без тази финансова помощ ние никога не бихме могли да реализираме идеята си за рехабилитация чрез работа,“ - казва Реда Суткувиене. Две години след като ресторантът започва работа, той става печеливш. Така моделът на социално предприятие разчита на сложната комбинация от финансова подкрепа и овластяване, за да се превърне в полезен модел, т.е. то не е просто ресторант като другите, а място за възстановяване.

Модел, който лесно може да се приложи

Проектът е добър модел за интеграция на хора, срещащи трудности при намиране и запазване на работно място. Неговият успех привлича и други общини, които са заинтересовани от сътрудничество от такъв тип, от създаване на подобни места за рехабилитация чрез работа на бивши наркозависими или други групи в социална изолация. Ако предложението, формулирано като допълнение към Закона за социалните предприятия, бъде прието, ще отвори път към реализирането на този успешен модел. Наградите, които проектът получи, доказват неговия успех. През ноември 2005 г. той спечели първа награда в националния конкурс за социални услуги. Освен това проектът беше удостоен с отличие от Градския съвет на Вилнюс, от Асоциацията на социалните работници в Литва, от Министерството на сигурността и труда и други неправителствени организации.

„Ресторантът „Моят Гуру“ беше моята първа стъпка към честен и добър живот,“ казва Йонас, един от участниците в проекта. „Придобитият тук опит ми помогна да намеря работа. Благодарен съм на колегите си, работещи в бара, защото те не ме осъдиха или отхвърлиха заради зависимостта ми. Тялната подкрепа ми помогна да победея страха си от това да съм трезвен, както и от хората без зависимост.“

Контакти:

Реда Суткувиене,
 ръководител на проекта
 Socialiniai paramos projektai
 Вилнюс 01119, ул. 22/1
 Литва
 тел.: +370 52 122399
 r.sutkuviene.spp@is.lt
 www.manoguru.lt